

13.10.23

9-А-Б клас

Всесвітня історія

вч. Рзаєва Н.О.

Тема: Громадянська війна у США. Реконструкція Півдня.

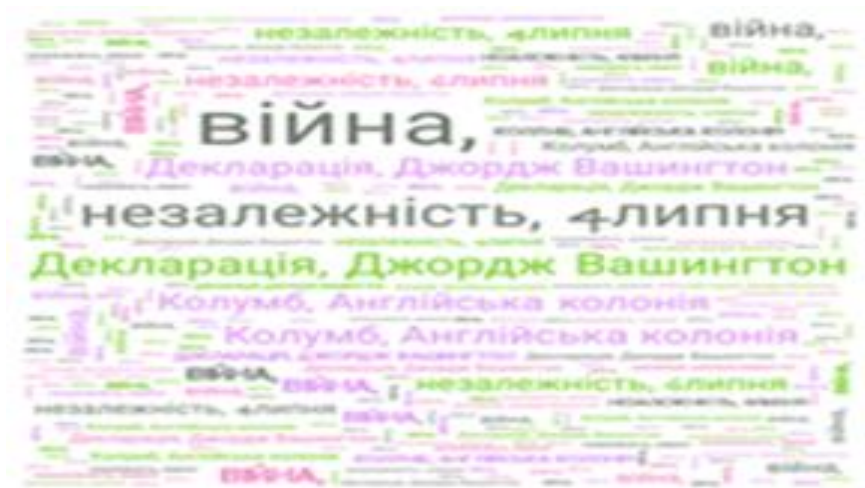
Мета: охарактеризувати соціально-економічне, політичне життя Північних та Південних штатів, визначити причини, хід, наслідки Громадянської війни, виховувати повагу до народів світу.

Актуалізація опорних знань

- Які явища в політичному й соціально-економічному житті Росії спричиняло формування опозиційних до влади організацій та ідейних течій?
- Назвіть спільні й відмінні риси в поглядах декабристів, західників і слов'янофілів на шляхи розвитку Росії.
- Яка з суспільних течій Росії була опорою самодержавства?
- Схарактеризуйте історичне значення Східної (Кримської) війни.

Мотивація навчальної діяльності

Приєм «Хмаринка слів»

До війни за незалежність (1775—1783) призвели суперечності між колоніями та Англією. Війна закінчилася перемогою колоністів. У 1776 р. було проголошено створення нової держави - Сполучених Штатів Америки. Із прийняттям Декларації незалежності (1776) укази англійського парламенту втратили чинність. У 1778-му

для європейських купців відкрили всі форти, ліквідували англійську монополію на торгівлю в Північній Америці.

Вивчення нового матеріалу

Хронологічний ланцюжок

ОСНОВНІ ДАТИ ТА ПОДІЇ:

1854 р. – утворення Республіканської партії

1861 – 1865 рр. – громадянська війна в США

20 травня 1862 р. – ухвалення закону про гомстеди

1865 – 1877 рр. – Реконструкція Півдня США.

У 1803 р. до США була приєднана Луїзіана, куплена у Франції за 15 млн дол. Переслідуючи індіанців, війська США захопили Східну Флориду, що належала Іспанії. У 1819 р., за угодою між урядами Сполучених Штатів й Іспанії, Східна Флорида була продана США за 5 млн дол. (Західна Флорида куплена в Іспанії в 1813 р.) Індіанське плем'я семінолів, що населяло півострів, до кінця 30-х років XIX ст. було майже винищене.

Просуваючись на захід, американці колонізували великі території Техасу та Каліфорнії. У 1835 р. мексиканські війська знищили американський форт Аламо (Техас), під час захисту якого весь гарнізон загинув. Наступного року озброєні формування, організовані американськими плантаторами (землевласниками) Півдня, захопили Техас, який належав Мексиці. Техас був оголошений незалежною республікою, а в 1845 р. Конгрес (парламент США) прийняв закон про анексію Техасу. Мексиканський уряд розірвав зі Сполученими Штатами дипломатичні відносини.

У 1846 р. між Мексикою та США розпочалася нова війна. У вересні наступного року американці, розгромивши слабо підготовлену мексиканську армію, увійшли до столиці країни — місто Мехіко. Згідно з договором від 2 лютого 1848 р., мексиканський уряд вимушений був передати США всі землі на північ від річки Ріо-Гранде, Нову Мексику й Каліфорнію з гаванню Сан-Франциско. США отримали вихід до двох океанів, стали найбільшою за територією та найвпливовішою державою континенту.

Словникова робота (запишіть)

Федерація (від лат. foederatio — союз) — одна з форм державного устрою, за якого кілька державних утворень (наприклад, штатів) об'єднуються в одну союзну державу, при збереженні власної державної структури та часткового суверенітету.

Анексія (від лат. annexio — приєднання) — вид агресії, насильницьке приєднання (захоплення) всієї або частини території іншої держави.

«ДОКТРИНА МОНРО»

У 1822 р. США визнали нові держави Латинської Америки. 2 грудня 1823 р. президент країни Дж. Монро направив чергове щорічне послання президента до Конгресу Сполучених Штатів. До його тексту був включений документ про принципи зовнішньої політики США, що отримав назву «Доктрина Монро» (доктрина — керівний політичний принцип).

Доктрина містила попередження на адресу європейських держав і Росії, що захоплення колоній в Латинській Америці Сполучені Штати надалі розглядатимуть як загрозу своїй власній безпеці. Проте президент Дж. Монро заявив, що США триматимуться осторонь від європейських справ. У документі також наголошувалося на несумісності державного устрою монархічної Європи й республіканських Сполучених Штатів Америки.

Словникова робота (запишіть)

Експансіонізм — агресивна політика з метою захоплення чужих територій і ринків збуту.

Фактично «доктрина Монро» не лише застерігала європейські держави від втручання у справи держав Західної півкулі, а й обґрунтовувала експансіоністські прагнення Сполучених Штатів щодо цих держав, що ставали сферою впливу США. Це було доволі зухвало, адже доктрина не була погоджена й визнана іншими державами, а була однобічною декларацією.

Проголошена в 1823 р. «доктрина Моиро» на тривалий час визначила політику експансіонізму США.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТА ПОЛІТИЧНОЇ СИСТЕМИ США ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПІВНОЧІ Й ПІВДНЯ США

На рубежі XVIII і XIX ст. на півночі США відбулася індустріальна революція. Країна посідала четверте місце у світі за обсягом промислового виробництва. Водночас велика частина населення була зайнята в сільському господарстві. На півночі та заході панували родинні ферми, які вели господарство власними силами, а продукцію збували на ринку.

Для фермерських господарств було характерне інтенсивне землеробство із застосуванням дешевої найманої праці іммігрантів, широке використання сільськогосподарських машин і хімічних добрив.

На півдні США поширювалося плантаційне рабовласницьке господарство, засноване на рабській праці афроамериканців (вихідців з Африки).

Африканців завозили до Північної Америки для підневільної праці ще із XVII ст. їхню працю використовували при вирощуванні бавовни, цукрового очерету, тютюну. Після набуття чинності з 1809 р. закону про заборону ввезення рабів до Сполучених Штатів їх почали ввозити контрабандою. Великий попит на бавовну із США у Британії призвів до зростання кількості рабів та посилення їх експлуатації. У 1790 р. в США було 760 тис. рабів-афроамериканців, а в 1860 р. їхня чисельність перевищила 4 млн осіб.

Конституції штатів Півночі, ухвалені наприкінці XVIII ст., забороняли рабство, а рабовласники прагнули узаконити його на Півдні та нових територіях. Під час розширення території США виникали суперечки про те, якими будуть нові штати.

ОСВОЄННЯ ЗАХОДУ

Заселення західних земель та їх освоєння супроводжувалося виселенням і винищуванням індіанців, які прагнули захистити від прибульців свої землі. Уцілілих індіанців переселили в спеціальні резервації (окремі поселення). Спроби опору індіанців були придушені.

На заході було багато вільних земель. Перших переселенців, які прокладали нові шляхи, освоювали землі в диких лісах і преріях, називали піонерами. На захід зазвичай вирушали сильні та мужні люди. Піонери займалися полюванням і

рибальством та жили в тимчасових хатинах, оскільки, рухаючись далі на захід, не затримувалися довго на одному місці.

За піонерами рухалися скватери — фермери, які займали землі без юридичного оформлення. На своїх ділянках вони за прикладом індіанців вирощували маїс (кукурудзу).

Ферма — приватне сільськогосподарське підприємство на власній або орендованій ділянці землі; фермер — власник такого приватного сільськогосподарського підприємства.

Плантаційне рабовласницьке господарство — велике землевласницьке господарство, що спеціалізувалося на вирощуванні технічних і продовольчих культур з використанням праці рабів.

Гомстеди — ділянки землі на Заході США, що надавалися кожному американському громадянину (при сплаті невеликого збору), які згодом переходили в його власність.

Західні райони не знали ані феодалізму, ані рабства, забороненого там ще в 1787 р. Проте плантатори Півдня скуповували кращі ділянки землі, позбавляючи цієї можливості простих фермерів. Фермери вимагали від влади заборони поширення рабства на нових територіях.

У 1848 р. виявлення родовищ золота в Каліфорнії спричинило «золоту лихоманку» — потік на Захід численних золотошукачів, яких захоплювала примара швидкого успіху. «Золота лихоманка» супроводжувалася збройними зіткненнями між конкуруючими угрупованнями.

Населення Каліфорнії стало стрімко зростати. «Золота лихоманка» привела на захід не лише золотошукачів, а й купців, фермерів, сприяла будівництву поштових трактів і залізниць, розвитку економіки в цілому. Найбільший прибуток від видобування золота отримали не самі робітники копалень, а виробники супутніх товарів — лопат, ємностей для промивання породи, різних кирок тощо. «Золота

лихоманка» завершилася так само раптово, як і розпочалася. Золотодобування набуло організованого індустріального характеру.

Узагальнення. Систематизація. Рефлексія.

Бесіда

1. Визначте особливості соціально-економічного розвитку Півночі та Півдня США в першій половині XIX ст.
2. Які чинники сприяли, а які стояли на заваді розвитку промисловості в США?
3. Яке питання було ключовим в дискусіях щодо шляхів розвитку США в 1-й половині XIX ст.?
4. Назвіть основні причини Громадянської війни в США.
5. Як закони про гомстеда й скасування рабства вплинули на хід Громадянської війни та розвиток США?
6. Які основні результати Громадянської війни в США?
7. Визначте ціль та основні напрями політики Реконструкції Півдня.

Перегляньте відео: <https://youtu.be/iAiu8yArjng>

Домашнє завдання:

Прочитати § 14.

Стор. 100 № 15 – письмово.

Завдання надсилайте на освітню платформу Human або на ел. адресу nataliarzaeva5@gmail.com

